

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

Напредак у остваривању Циљева
одрживог развоја у Републици Србији
у односу на старије становништво (65+)

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

НАПРЕДАК У ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА
ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
У ОДНОСУ НА СТАРИЈЕ СТАНОВНИШТВО (65+)

Издавач:

Република Србија – Републички завод за статистику
Statistical Office of the Republic of Serbia

Милана Ракића 5, Београд
Тел: 011 2412 922; факс: 011 2411 260

За издавача:

Др Миладин Ковачевић, директор

Аутор:

Др Марија Бабовић

Редакцијски одбор:

Снежана Лакчевић
Драгана Ђоковић Папић
Селена Марковић
Владица Јанковић
Петар Ђорић
Радна група за праћење Циљева одрживог развоја (ЦОР)

Лектура и коректура (српски):

Event Group d.o.o.

Превод (енглески):

Тамара Мандић

Дизајн:

Растко Тохолъ

Приликом коришћења података из ове публикације обавезно навести извор.

Израду ове публикације подржале су владе Швајцарске и Немачке.
Ова публикација не представља нужно званичан став влада Швајцарске и Немачке.

Sponsored by:

САДРЖАЈ

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!	5
1 СВЕТ БЕЗ СИРОМАШТВА	10
3 ДОБРО ЗДРАВЉЕ	14
4 КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ	17
5 РОДНА РАВНОПРАВНОСТ	19
10 СМАЊЕЊЕ НЕЈЕДНАКОСТИ	20
16 МИР, ПРАВДА И СНАЖНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	21

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

НАПРЕДАК У ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА ОДРЖИВОГ
РАЗВОЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ОДНОСУ НА СТАРИЈЕ
СТАНОВНИШТВО (65+)

Не изоставити никога из развоја (*Leave No One Behind*) основно је начело Агенде за одрживи развој до 2030. године и њених циљева одрживог развоја (ЦОР). Ово начело је одраз једногласне одлучности свих држава да у потпуности искорене сиромаштво, социјалну искљученост и дискриминацију у свим формама, те да се смање неједнакости и различити облици рањивости који искључују појединце и друштвене групе из развојних процеса и умањују њихов развојни потенцијал и благостање, али и развојни потенцијал човечанства у целини¹.

Ово начело је утемељено на спознаји да се због укрштања различитих фактора искључивања поједине групе суочавају са вишеструким, узајамно оснажујућим факторима ускраћивања и неједнакости који доводе до тога да те групе буду изостављене из развојних процеса. Пет кључних фактора искључивања су: дискриминација (на основу неке од наслеђених или стечених особина); географска удаљеност или настањеност у неповољном географском подручју (деградирана животна средина, одсуство саобраћаја и комуникација, неразвијена економија, технологија, услуге); управљање (неадекватни закони, политике, нетранспарентне и неодговорне институције, одсуство демократског учешћа); социо-економски статус (неједнакости у приступу ресурсима, могућностима за запошљавање, сиромаштво и ускраћивање), као и осетљивост на шокове (конфликте, кризе, климатске промене и природне катастрофе)².

Ова кратка информативна публикација из серије „Не изоставити никога из развоја!“ посвећена је приказу стања у остваривању ЦОР у Републици Србији у односу на становништво старости 65 и више година — старије становништво.

У публикацији су за приказ стања коришћени званични индикатори ЦОР који се прате на порталу Републичког завода за статистику³ (РЗС), уз поједине додатне индикаторе који омогућавају да се стекне бољи увид у оне аспекте живота и положаја старијег становништва, и који могу указивати на то да су старији искључени из појединих аспеката развоја. Сваки пут када је коришћен званични индикатор то је и напоменуто у загради, а сви остали индикатори представљају додатне показатеље. Када је то било могуће, пажња је посвећена и унакрсним неједнакостима, односно разликама између старијих, у зависности од пола, типа насеља становања, материјалног статуса или других карактеристика.

¹ <https://unsdg.un.org/2030-agenda/universal-values/leave-no-one-behind>

² UNSDG (2019) *Leaving No One Behind*. A UNSDG Operational Guide for UN Country Teams, <https://unsdg.un.org/sites/default/files/Interim-Draft-Operational-Guide-on-LNOB-for-UNCTs.pdf>

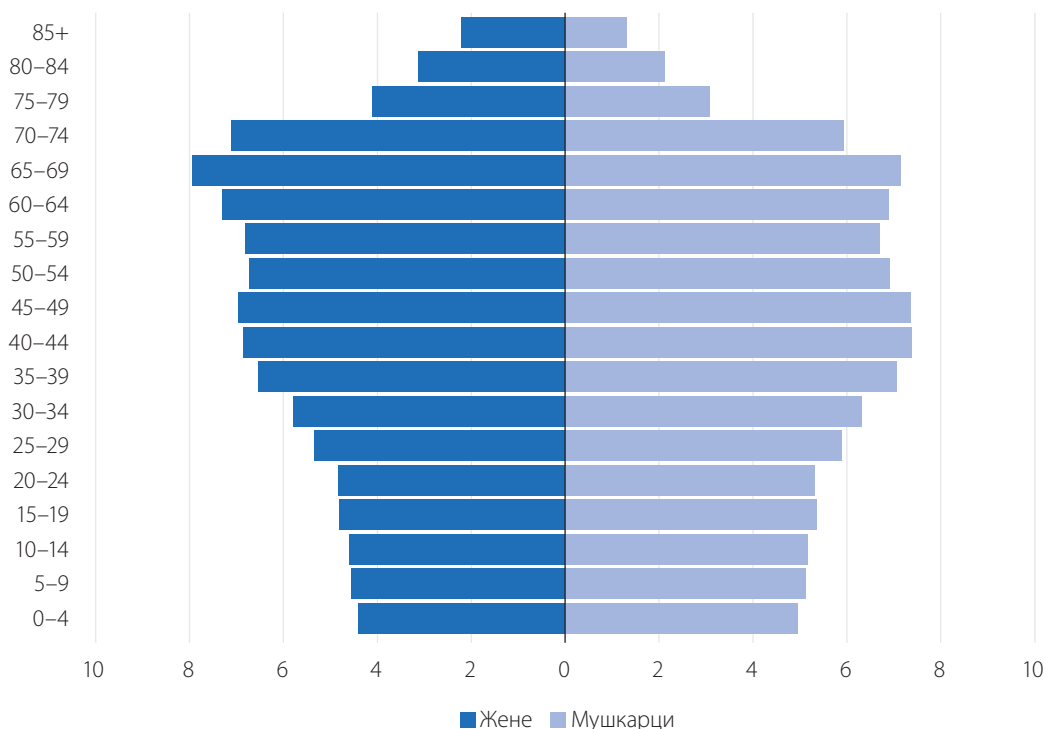
³ <http://sdg.indikatori.rs/sr-Cyrl/>

Популација старијих у Републици Србији

Према попису становништва из 2022. године, у Србији је било 1.468.855 особа старости 65 и више година, и старије становништво је учествовало у укупном становништву са 22,1%⁴. У поређењу са пописом становништва из 2011. године, повећан је и укупан број старијих становника (износио је 1.250.316), а повећан је и њихов удео у укупном становништву (износио је 17,4%)⁵. У поређењу са Европском унијом, Србија бележи и нешто већи удео старијег становништва — удео становништва 65+, на нивоу целе ЕУ, у 2022. години, износио је 21,1%. Србија спада у земље са већим уделом старијег становништва у Европи. Већи удео старијег становништва од Србије бележе Грчка (22,7%), Хрватска (22,5%), Италија (23,8%) и Португалија (23,7%).

Међу старијим становништвом, особе старе између 65 и 74 године, које би се могле сврстати у „млађе старије“ становништво и које у просеку одликује боље здравље, боља функционалност, већа активност и мање изражена потреба за подршком, чиниле су 63,8% укупног старијег становништва. Због дужег очекиваног трајања живота, жене представљају већину старијег становништва — оне у Србији чине 56,9% укупног старијег становништва (65+), а посматрано одвојено за две старосне категорије, жене су 2022. године чиниле 54,9% становништва старости 65–74, а 60,5% становништва старости 75 и више година⁶.

Графикон 1 Становништво према старости и полу, 2022. (%)

Извор: РЗС, Попис становништва, домаћинстава и станова

⁴ РЗС, Попис становништва, домаћинстава и станова 2022. године; Књига 2: Старост и пол, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/Pdf/G20234003.pdf>

⁵ РЗС, Попис становништва, домаћинстава и станова 2011. године; Саопштење, књига 2: Старост и пол, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2012/Pdf/G201218003.pdf>

⁶ РЗС, Попис становништва, домаћинстава и станова 2022. године; Књига 2: Старост и пол, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2023/Pdf/G20234003.pdf>

У периоду 2013–2021. године, повећао се и удео домаћинстава са две одрасле особе у којима живи бар једна особа старости 65 и више година са 11,8% на 15,7%, као и удео самачких домаћинстава особа старих 65 и више година са 12,5% на 13,9%⁷.

И други индикатори указују на интензивне процесе старења становништва, као и све неповољније структуре у смислу односа између активног и такозваног зависног становништва (становништва које не учествује на тржишту рада). Просечна старост становништва у Србији повећала се са 42,1 у 2011. години на 43,8 година у 2022. години. Индекс старења становништва који указује на однос старијег према младом становништву⁸ повећан је са 121,9 у 2011. години, на 149,7 у 2022. години⁹. Коефицијент зависности, односно индекс функционалног становништва¹⁰, повећан је са 46,3 у 2011. години на 57,3 у 2022. години, при чему је знатно већи за становништво које живи у сеоским (осталим) насељима (61,0) него у градским (55,2)¹¹.

Уколико се наставе досадашњи трендови, према средњем сценарију пројекција становништва РЗС, у 2041. години у Србији ће живети 1.644.912 становника старости 65 и више година, а овај контингент становништва чиниће готово четвртину укупног становништва Србије (24,1%)¹².

Процесе старења становништва не треба разумети само као негативне процесе. Напротив, они указују и на дужи животни век, могућности преношења знања и искустава између више генерација, богатије социјалне неформалне мреже подршке. Међутим, друштва која одликује изразито старење становништва суочавају се са изазовима обезбеђивања адекватне понуде радне снаге, одрживости пензијских система, али и обезбеђивања адекватних системских услова за такозвано здраво и активно старење, у коме старије особе могу да уживају у овој животној фази уз пуну укљученост у друштво, уз истовремени развој система дуготрајне неге у којима се старијем становништву на располагање стављају пакети социјалне и здравствене подршке у складу са њиховим потребама.

⁷ Евростат, [Distribution of households by household type from 2003 onwards — EU-SILC survey \[ILC_LVPH02_custom_7600471\]](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1&code=sdg_8_4_1)

⁸ Индекс старења становништва представља однос становништва старог 60 и више година и становништва старог 0–19 година, процењених средином године посматрања. (РЗС, Демографска статистика 2018, стр. 49, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2019/Pdf/G201914016.pdf>)

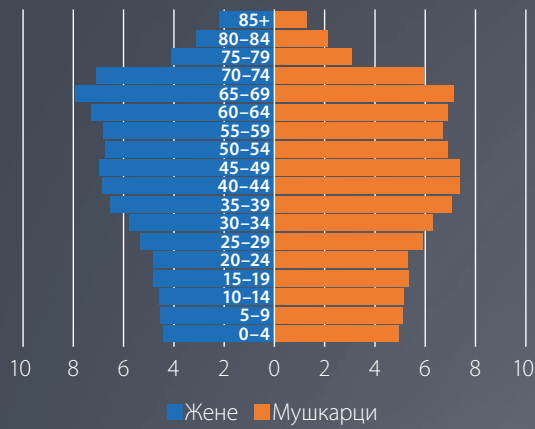
⁹ РЗС, <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/180710?languageCode=sr-Cyrl&displayMode=table>

¹⁰ Индекс функционалног становништва представља однос становништва старог 0–14 и 65 и више година према становништву старости 15–64 године, процењеног средином године посматрања. (РЗС, Демографска статистика 2018, стр. 50, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2019/Pdf/G201914016.pdf>)

¹¹ РЗС, <https://publikacije.stat.gov.rs/G2019/Pdf/G201914016.pdf>

¹² РЗС, <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/180203?languageCode=sr-Cyrl&displayMode=table&guid=2e739e46-614b-4f08-82a2-ae8d346d03ff>

Становништво према старости и полу, 2022. (%)

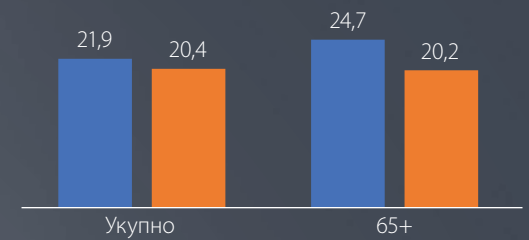

СТАНОВНИШТВО СРБИЈЕ ЈЕ ЈЕДНО ОД НАЈСТАРИЈИХ У ЕВРОПИ...

...ЖЕНЕ СУ У ВЕЋИМ РИЗИЦИМА ОД СИРОМАШТВА НЕГО МУШКАРЦИ...

Стопе ризика од сиромаштва према полу

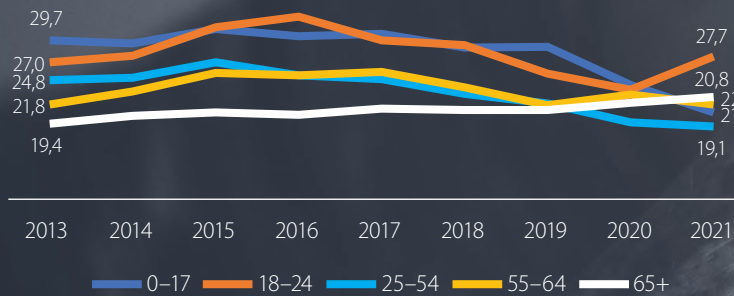

...ПОКАЗАТЕЉИ ЦИЉЕВА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ПОКАЗУЈУ ДА У ПОГЛЕДУ РАЗЛИЧИТИХ АСПЕКТА СТАРИЈЕ ОСОБЕ „ЗАОСТАЈУ“ ЗА МЛАЂИМ СТАНОВНИШТВОМ СРБИЈЕ КАО И ЗА СВОЈИМ ВРШЊАЦИМА У ЕУ...

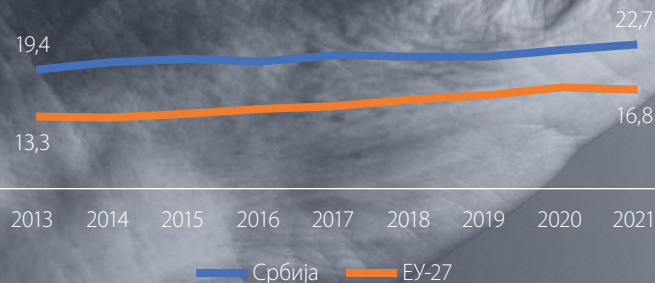
...СТАРИЈЕ ОСОБЕ СУ У 2021. ГОДИНИ БИЛЕ У НАЈВЕЋЕМ РИЗИКУ ОД СИРОМАШТВА У ПОРЕЂЕЊУ СА ДРУГИМ СТАРОСНИМ ГРУПАМА ОСИМ МЛАДИХ...

Стопе ризика од сиромаштва

...ОНЕ СУ КОНТИНУИРАНО У ВЕЋИМ РИЗИМА ОД СИРОМАШТВА У ОДНОСУ НА СВОЈЕ ВРШЊАКЕ ИЗ ЕУ...

Стопе ризика од сиромаштва становништва 65+

...ОЧЕКИВАНО, СТАРИЈЕ ОСОБЕ У СРБИЈИ СУ ЛОШИЈЕГ ЗДРАВЉА НЕГО ОСОБЕ МЛАЂЕ ОД 65 ГОДИНА, АЛИ И ЛОШИЈЕГ ЗДРАВЉА ОД СВОЈИХ ВРШЊАКА КОЈИ ЖИВЕ У ЕУ...

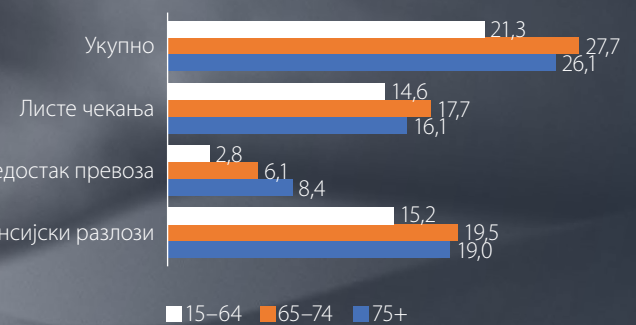
Особе које оцењују своје здравље као добро или врло добро

...ИАКО ИМ ЈЕ ВИШЕ ПОТРЕБНА, СТАРИЈЕ ОСОБЕ У СРБИЈИ ИМАЈУ НЕПОВОЉНИЈИ ПРИСТУП ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ...

Старије становништво са незадовољеном потребом за здравственом заштитом и разлозима, 2019.

Удаљеност или недостак превоза
Финансијски разлози

...КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ ТЕХНОЛОГИЈА ЈЕ ИЗРАЗИТО НИСКО МЕЂУ СТАРИЈИМ СТАНОВНИШТВОМ ШТО МОЖЕ ОГРАНИЧИТИ ЊИХОВ ПРИСТУП УСЛУГАМА ЈАВНЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ,

СОЦИЈАЛНИМ УСЛУГАМА, АЛИ И ОПШТЕМ ИНФОРМИСАЊУ И ПОВЕЗИВАЊУ СА ДРУГИМА...

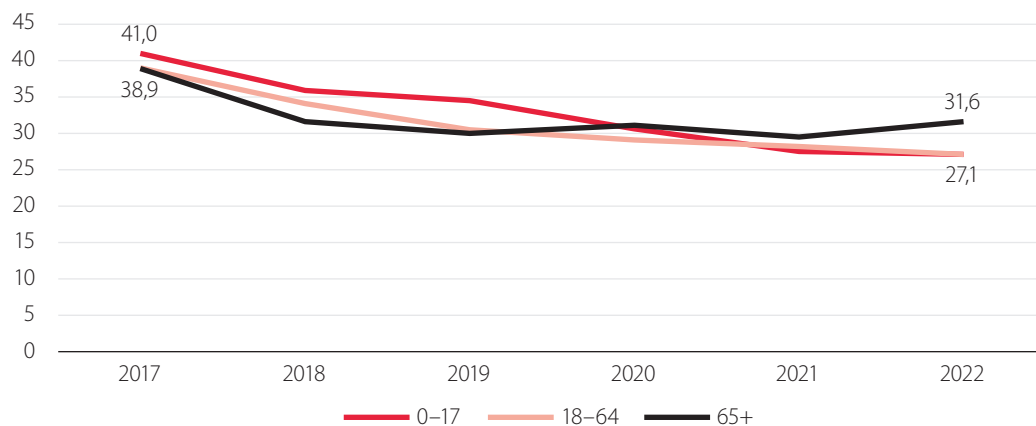

ЗА РАЗЛИКУ ОД ДЕЦЕ И СТАНОВНИШТВА СРЕДЊЕ СТАРОСТИ КОД КОЈИХ СЕ БЕЛЕЖИ КОНТИНУИРАН ПАД СТОПЕ РИЗИКА ОД СИРОМАШТВА ИЛИ СОЦИЈАЛНЕ ИСКЉУЧЕНОСТИ, МЕЂУ СТАРИЈИМ СТАНОВНИШТВОМ ЈЕ ДОШЛО ДО ПОРАСТА ИЗМЕЂУ 2021. И 2022. ГОДИНЕ, А У ПОРАСТУ ЈЕ И СТОПА РИЗИКА ОД ФИНАНСИЈСКОГ СИРОМАШТВА, УСЛЕД ЧЕГА СЕ НЕКАДАШЊЕ ПРЕДНОСТИ СТАРИЈИХ У ОДНОСУ НА СТАНОВНИШТВО МЛАЂИХ СТАРОСНИХ ГРУПА ГУБЕ, ПА СУ СТАРИЈИ ОД 65 ГОДИНА 2022. ГОДИНЕ У ВЕЋЕМ РИЗИКУ ОД СИРОМАШТВА У ОДНОСУ НА СВЕ СТАРОСНЕ ГРУПЕ СТАНОВНИШТВА...

Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености¹³ у континуираном је паду, за децу и становништво старости 18–64 године, али је од 2022. године у порасту за старије становништво (65+) (Графикон 2).

Графикон 2 Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености према старости, Србија, 2017–2022. (%) (индикатор 1.2.2)

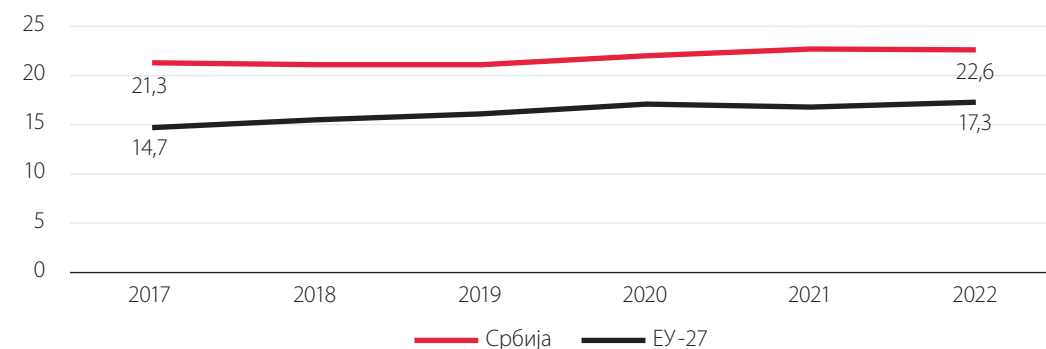

Извор: ПЗС, SILC

¹³ Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености показује проценат лица која су у ризику од сиромаштва, или су изразито материјално ускраћена, или живе у домаћинствима веома ниског интензитета рада.

Старије становништво у Србији изложено је и растућим ризицима од финансијског сиромаштва¹⁴ у периоду 2017–2022. године. Исти тренд бележи се и на територији Европске уније (ЕУ), с тим да је старије становништво у Србији континуирано у већем проценту изложено ризицима од финансијског сиромаштва (Графикон 3).

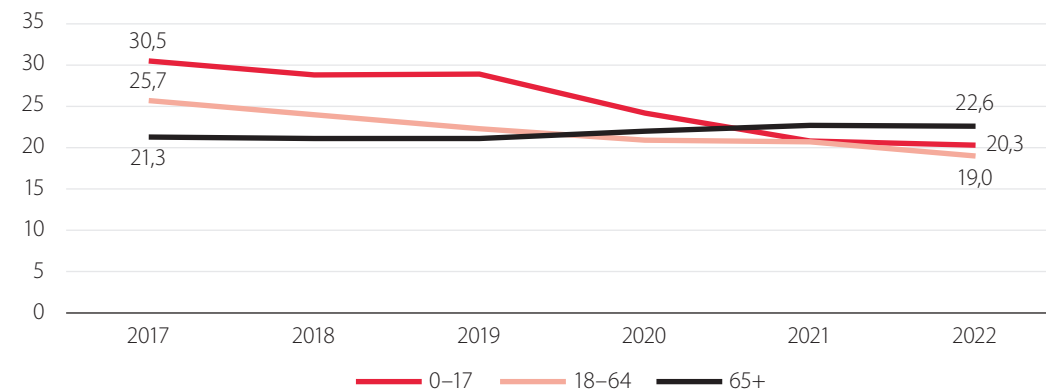
Графикон 3 Стопа ризика од сиромаштва становништва старости 65+, 2017–2022, Србија и ЕУ-27 (%) (индикатор 1.2.1)

Извор: Евростат, SILC

На почетку посматраног периода (2017. године), старије становништво било је у мањем проценту изложено ризицима од финансијског сиромаштва у односу на млађе групе становништва. Стање се, међутим, променило услед континуираног пораста удела становништва у ризику од сиромаштва међу старијима, а опадања међу млађим групама становништва, па су у 2022. години старији били изложени ризицима сиромаштва у већем проценту него деца и категорије становништва између 18 и 64 године старости (Графикон 4).

Графикон 4 Стопа ризика од сиромаштва према старосним групама, Србија, 2017–2022. (%) (индикатор 1.2.1)

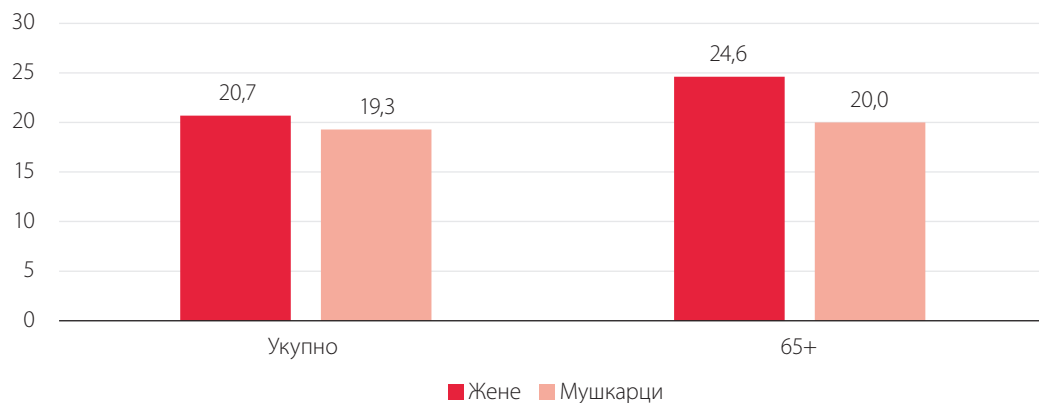

Извор: ПЗС, SILC

¹⁴ Стопа ризика од сиромаштва представља проценат лица чији је еквивалентни расположиви приход нижи од прага ризика од сиромаштва. Ова стопа не показује колико лица је стварно сиромашно, већ проценат лица који имају еквивалентни расположиви приход нижи од прага ризика од сиромаштва.

Жене су у односу на мушкарце у већем проценту изложене ризицима од сиромаштва. Овај родни јаз се повећава са старашћу, па је већи међу старијим становништвом (износи 4,6 процентних поена) него што је присутан у укупном становништву (износи 1,4 процентна поена) (Графикон 5).

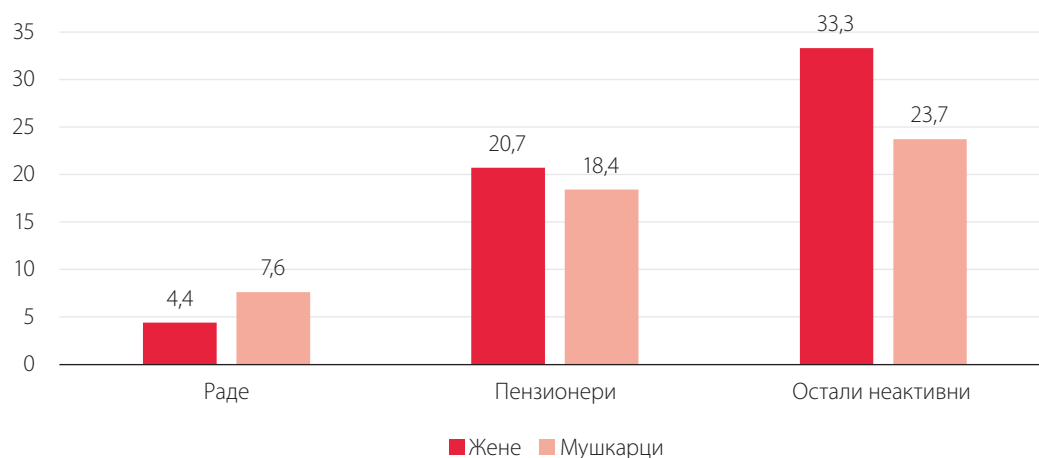
Графикон 5 Стопа ризика од сиромаштва према полу за укупно и старије становништво (65+), Србија, 2022. (%) (индикатор 1.2.1)

Извор: ПЗС, SILC

Старије становништво које је у пензионерском статусу, према висини стопе ризика од сиромаштва налази се између становништва које је запослено (у било ком облику) и осталог становништва које је неактивно (Графикон 6). У овом погледу присутан је родни јаз у групи пензионера, јер су пензионерке у већој пропорцији него пензионери изложене ризицима од финансијског сиромаштва (разлика од 2,3 процентна поена), али је родни јаз још израженији у категорији осталог неактивног становништва где износи чак 9,6 процентних поена.

Графикон 6 Стопа ризика од сиромаштва према најчешћем статусу у активности и полу, Србија, 2022. (%)

Извор: ПЗС, SILC

Ризици од материјалне и социјалне депривације повећавају се са старашћу. Тако је у 2022. години међу старијим становништвом старости 65–74 године 22,6% било суочено са материјалном депривацијом, док је таквих међу најстаријим становништвом (75+) било 29,4%¹⁵.

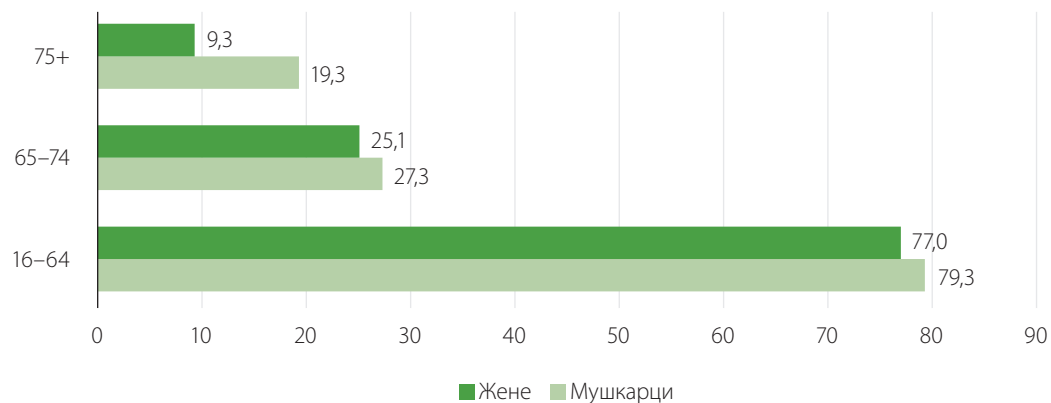
¹⁵ Евростат, SILC, [Material and social deprivation rate by age, sex and most frequent activity status \[ILC_MDS01_custom_7603468\]](#)

...ЗДРАВЉЕ СЕ СА СТАРОШЋУ ПОГОРШАВА, ПА ЈЕ МЕЂУ СТАРИЈИМ СТАНОВНИШТВОМ ДАЛЕКО МАЊЕ ОНИХ КОЈИ СВОЈЕ ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ ОЦЕЊУЈУ КАО ДОБРО ИЛИ ВРЛО ДОБРО НЕГО МЕЂУ СТАНОВНИШТВОМ КОЈЕ ЈЕ МЛАЂЕ ОД 65 ГОДИНА. ТАКОЂЕ, СТАРИЈЕ ОСОБЕ У СРБИЈИ ОЦЕЊУЈУ СВОЈЕ ЗДРАВСТВЕНО СТАЊЕ ЗНАТНО ЛОШИЈЕ НЕГО ЊИХОВИ ВРШЊАЦИ КОЈИ ЖИВЕ У ЕУ. ИСТОВРЕМЕНО, СТАРИЈИ У СРБИЈИ, У ОДНОСУ НА МЛАЂЕ СТАНОВНИШТВО, ИМАЈУ ЛОШИЈИ ПРИСТУП ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ...

Подаци, на основу субјективне процене здравственог стања, указују да је међу старијим становништвом далеко мање оних који своје здравствено стање оцењују као добро или врло добро, него међу становништвом млађим од 65 година. Притом су приметне и разлике између старијих особа из две старосне категорије, као и између мушкараца и жена. „Старији старији“ (75+) у мањем проценту оцењују своје здравствено стање као добро или врло добро него „млађи старији“ (65–74). Родни јаз у субјективном здравственом стању нарочито је изражен код најстаријих, где је двоструко мање жена које оцењују своје здравствено стање као добро или врло добро, него мушкараца (Графикон 7).

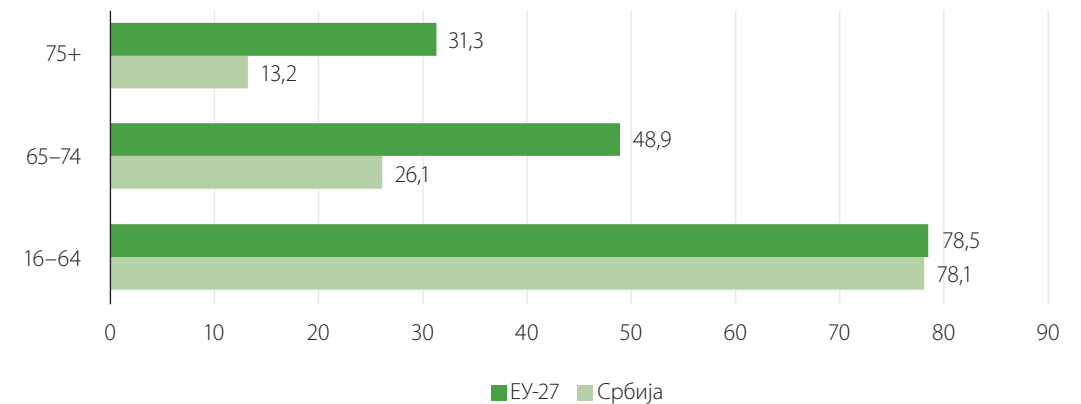
Графикон 7 Становништво које своје здравље оцењује као добро или веома добро, према старосним групама и полу, Србија, 2021. (%)

Извор: Евростат, SILC

У поређењу са ЕУ, видљиве су разлике у оцени свог здравственог стања код старијих. Док међу становништвом млађим од 65 година готово да не постоје разлике у пропорцији оних који своје здравље оцењују као добро или врло добро у Србији и у ЕУ-27, ове разлике су приметне у категоријама старијег становништва, при чему старије особе у Србији у знатно мањој пропорцији оцењују своје здравље као добро или врло добро него старије особе у ЕУ-27 (Графикон 8).

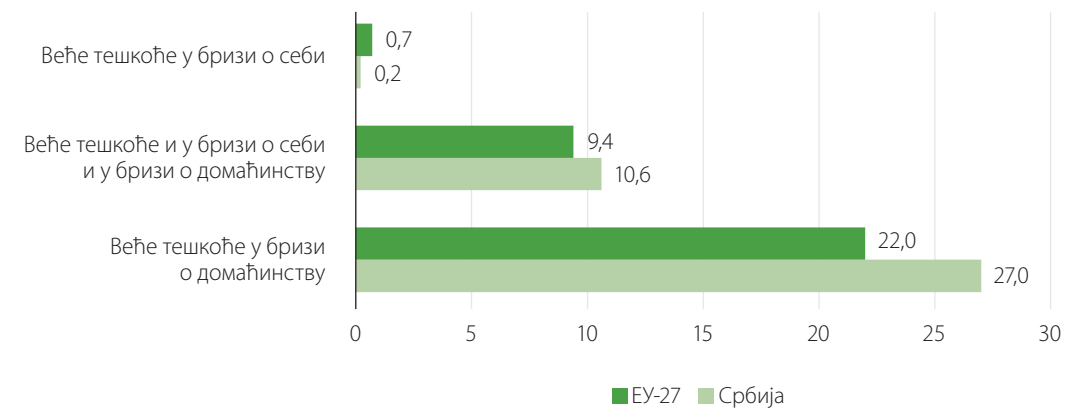
Графикон 8 Становништво које своје здравље оцењује као добро или веома добро, Србија и ЕУ-27, 2021. (%)

Извор: Евростат, SILC

У поређењу са ЕУ-27, међу старијима у Србији више је оних који се суочавају са неким ограничењима у функционисању (Графикон 9).

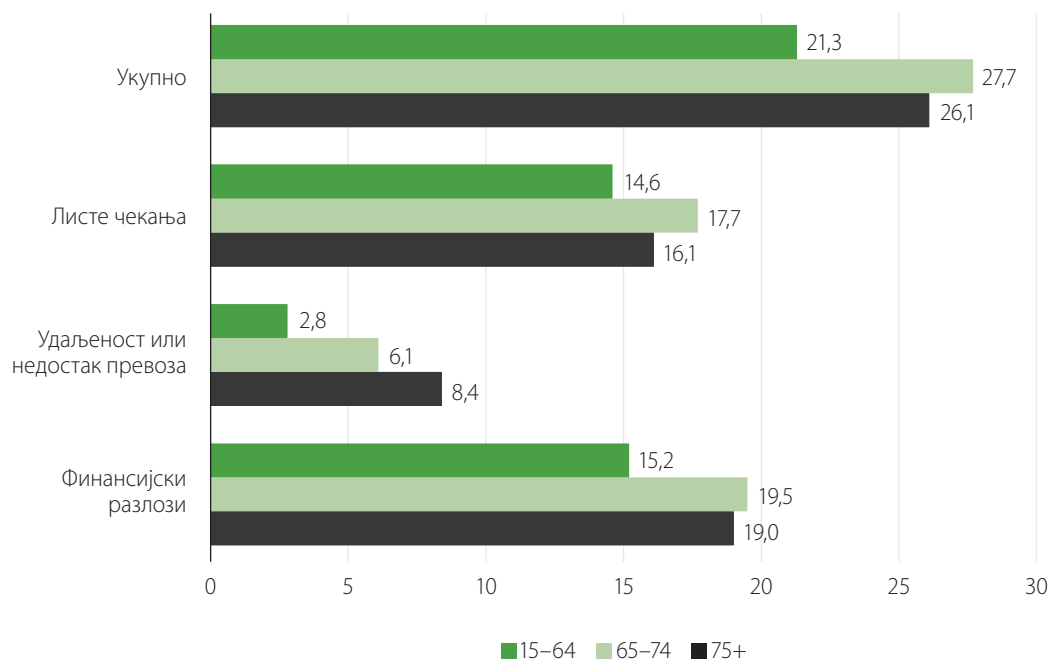
Графикон 9 Старије становништво (65+) које је пријавило да има већих потешкоћа да брине о себи или о домаћинству, Србија и ЕУ-27, 2019. (%)

Извор: Евростат, SILC

Када је у питању приступ услугама здравствене заштите, старије особе у Србији суочавају се у већем проценту са препрекама у приступу овим облицима заштите него особе млађе од 65 година. Међу старијим становништвом које је пријавило да у току године није задовољило све потребе за здравственом заштитом, чешће него код млађег становништва присутни су разлози попут листа чекања, недостатка финансијских средстава или удаљености, односно недостатка превоза (Графикон 10).

Графикон 10 Становништво које је пријавило незадовољену потребу за здравственом негом, према старосним групама и разлозима, Србија, 2019. (%)

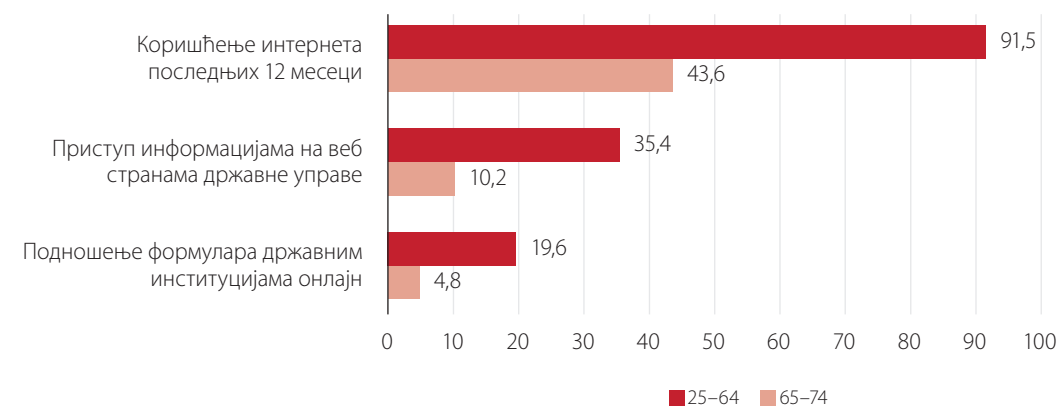
Извор: Евростат, EHIS

...КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ ТЕХНОЛОГИЈА ЈЕ ИЗРАЗИТО НИСКО МЕЂУ СТАРИЈИМ СТАНОВНИШТВОМ ШТО МОЖЕ ОГРАНИЧИТИ ЊИХОВ ПРИСТУП УСЛУГАМА ЈАВНЕ АДМИНИСТРАЦИЈЕ, СОЦИЈАЛНИМ УСЛУГАМА, АЛИ И ОПШТЕМ ИНФОРМИСАЊУ И ПОВЕЗИВАЊУ СА ДРУГИМА...

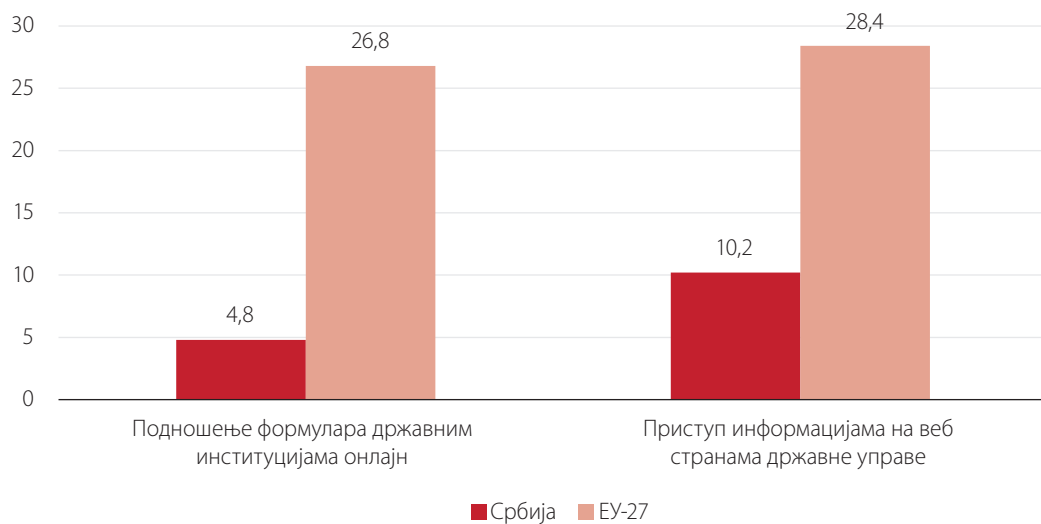
Старије становништво у Србији знатно ређе него становништво млађе од 65 година користи интернет. Тек свака десета старија особа у току претходне године користила је интернет за приступ информацијама на веб странама државне управе, а тек свака двадесета је подносила неки захтев преко интернета (Графикон 11).

Графикон 11 Удео становништва које је користило интернет у последњих 12 месеци, Србија, 2021. (%)

Извор: Евростат, ИКТ

У поређењу са вршњацима који живе у ЕУ-27, старије особе у Србији знатно ређе користе интернет за приступ информацијама на владиним порталима или за подношење различитих захтева државним институцијама (Графикон 12).

Графикон 12 Удео старијег становништва (65–74) које је користило интернет у последњих 12 месеци, Србија и ЕУ-27, 2021. (%)

Извор: Евростат, ИКТ

...РОДНИ ЈАЗ У СТАРИЈЕМ СТАНОВНИШТВУ ПРИСУТАН ЈЕ У ПОГЛЕДУ РАЗЛИКА У ПЕНЗИЈАМА, А МЕЂУ СТАРИЈИМ ЖЕНАМА ПРИСУТНО ЈЕ И ПАРТНЕРСКО И НЕПАРТНЕРСКО НАСИЉЕ У ПЕРИОДУ ОД ПОСЛЕДЊИХ 12 МЕСЕЦИ...

Када се посматра насиље које су починиле особе које нису интимни партнери жена (индикатор 5.2.2), подаци указују да је у 2021. години 0,7% жена старости 65–74 године доживело физичко насиље (укључујући претње), док ниједна није пријавила сексуално насиље¹⁶.

Табела 1 Удео жена старости 65–74 године које су биле изложене физичком, сексуалном или психолошком насиљу од стране садашњег или бившег интимног партнера током протеклих 12 месеци, према врсти насиља, 2021. (%) (индикатор 5.2.1)

Врста насиља	%
Психичко насиље	1,2
Физичко насиље (укључујући претње)	0,4
Сексуално насиље	0,1
Физичко (укључујући претње) или сексуално насиље	0,4
Психичко, физичко (укључујући претње) или сексуално насиље	1,2

Извор: РЗС, Истраживање о безбедности и квалитету живота жена (EU-GBV)

Родни јаз у пензијама за старије становништво (65–74 године) износио је у 2022. години 13,7% и био је нижи од просечног родног јазу у пензијама у ЕУ-27 где је износио 25,2.¹⁷

¹⁶ РЗС, Истраживање о безбедности и квалитету живота жена (EU-GBV)

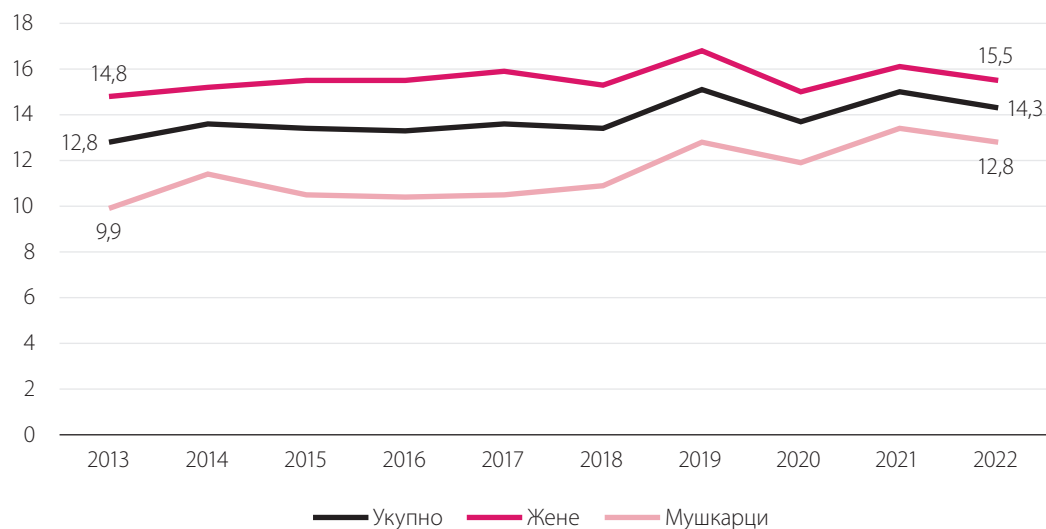
¹⁷ Евростат, Gender pension gap by age group — EU-SILC survey [ILC_PNP13]

...ЕКОНОМСКЕ НЕЈЕДНАКОСТИ ПРИСУТНЕ СУ КОД СТАРИЈЕГ СТАНОВНИШТВА ШТО УКАЗУЈЕ ПОДАТАК ДА 14% СТАНОВНИШТВА СТАРОСТИ 65 И ВИШЕ ГОДИНА ИМА РАСПОЛОЖИВИ ПРИХОД НИЖИ ОД 50% МЕДИЈАНЕ ЕКВИВАЛЕНТНОГ ПРИХОДА...

Међу становништвом старости 65 и више година, 14% има расположиви приход нижи од 50% медијане еквивалентног прихода. Родне разлике су континуирано изражене у периоду 2013–2022, и манифестују се као већа пропорција становништва са расположивим приходом нижим од 50% медијане међу женама него међу мушкарцима (Графикон 13).

Графикон 13 Удео становништва чији је расположиви приход нижи од 50% медијане еквивалентног прихода, према полу, становништво 65+, Србија, 2013–2022. (%) (индикатор 10.2.1а)

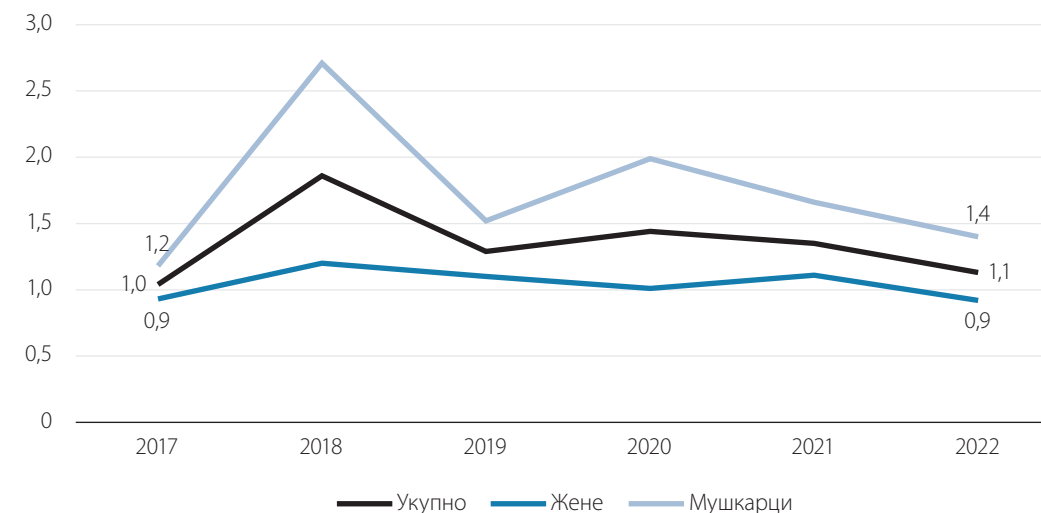
Извор: РЗС, SILC

...СТАРИЈИ МУШКАРЦИ СУ ЧЕШЋЕ ЖРТВЕ НАМЕРНИХ УБИСТАВА НЕГО СТАРИЈЕ ЖЕНЕ.

Један од потциљева у оквиру ЦОР 16 (16.1) предвиђа значајно смањење свих облика насиља и са њима повезаних смртних случајева. Судаћи према подацима, између 2017. и 2022. године дошло је до благог раста броја жртава намерних убиства на 100.000 становника са 1,04 на 1,13. У овом погледу присутне су родне разлике, јер су мушкарци чешће од жена жртве насилних убиства (Графикон 14).

Графикон 14 Број жртава намерних убиства на 100.000 становника, старије становништво (60+), Србија, 2017–2022. (индикатор 16.1.1)

Извор: Министарство унутрашњих послова

НЕ ИЗОСТАВИТИ НИКОГА ИЗ РАЗВОЈА!

Напредак у остваривању Циљева
одрживог развоја у Републици Србији
у односу на старије становништво (65+)